

Yrkes-SM

tur och retur

En lärarhandledning kring Yrkes-SM

 Utbildning

Yrkes-SM
SVENSKA MÄSSAN GÖTEBORG
19-21 MAJ 2010 yrkes-sm.se

Yrkes-SM 2010

Det perfekta studiebesöket

Den 19-21 maj 2010 arrangeras nästa svenska mästerskap i yrkesskicklighet. Platsen är Göteborg och arenan är Svenska Mässan. Under tre dagar tävlar yrkesskickliga ungdomar upp till 22 år i ca 30 olika yrkesgrenar. Att tävla i yrkesskicklighet är en krävande prestation, klart i jämförelse med vilken idrottsgren som helst. Förutom att ta medalj på SM har de tävlande chans att få representera det Svenska Yrkeslandslaget vid efterföljande EuroSkills eller Yrkes-VM.

Förutom tävlingarna erbjuder denna dynamiska arena ett fantastiskt studiebesök för din klass. Här får besökande elever en mycket konkret inblick i olika yrken. Yrken som kan bli deras framtida sysselsättning och inkomstkälla. Tävlings- och mässområdet är överskådligt och gör att man på nära håll kan följa de tävlandes kamp. För besökare finns möjlighet att delta i olika tävlingar och att prova på olika yrken. Experter och representanter från branschorganisationer, yrkesnämnder, skolor och företag finns på plats och bistår med sina sammanlagda kunskaper. Som besökare får du tips om hur utbildningarna fungerar, vilka skolor man kan söka samt vilka yrken som har bäst framtidsutsikter. Helt enkelt en unik möjlighet för eleverna att få tankar och funderingar kring framtida yrkes- och studieval.

Detta material vänder sig till dig som har tänkt ta med din klass till Yrkes-SM. Genom att använda lärarhandledningen *Yrkes-SM Tur och retur* får eleverna jobba med uppgifter och övningar med målet att de ska få ut det bästa möjliga av sitt besök. Materialet ger även stöd för hur klassen kan arbeta vidare efter besöket genom att fånga upp de tankar och funderingar som eleverna bär med sig efter Yrkes-SM.

Vad är tanken med Yrkes-SM?

Målet med Yrkes-SM är att inspirera och ge besökande elever funderingar kring framtida yrkes- och studieval. Att visa upp möjligheterna med yrkesutbildningar, olika yrkesgrenar och framtiden i dessa yrken. Ett sätt att nå dit är att låta eleverna bli inspirerade av de yrkesskickliga ungdomarna som tävlar på Yrkes-SM. Detta evenemang ger också en konkret inblick i många yrken och en möjlighet att möta yrkesaktiva ungdomar och en rad olika aktörer som kan spela en roll i elevernas val av gymnasieutbildning och framtida yrkesval.

Målgrupp

Målgruppen är primärt årskurs 8 som ännu inte har gjort sitt gymnasieval. Materialet går även att använda i andra årskurser på grundskolans senare del och gymnasiet, i relation till ett besök på Yrkes-SM.

Koppling till Läroplanen

Det finns många mål i Läroplanen som kan kopplas till samt motivera ett besök på Yrkes-SM. Raderna nedan är hämtade ut Läroplanen – Lpo 94:

Eleverna skall få en utbildning av hög kvalitet i skolan. De skall också få underlag för att välja fortsatt utbildning. Detta förutsätter att den obligatoriska skolan nära samverkar med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med arbetslivet och närsamhället i övrigt.

Mål att sträva mot

Skolan skall sträva efter att varje elev

- ☉ inhämtar tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att kunna träffa väl underbyggda val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning.
- ☉ inhämtar tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att
 - ◆ kunna granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden,
 - ◆ få en inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv och
 - ◆ få kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och i andra länder.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan skall

- ☉ verka för att utveckla kontakter med kultur- och arbetsliv, föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö och
- ☉ bidra till att motverka sådana begränsningar i elevens studie- och yrkesval som grundar sig på kön eller social eller kulturell bakgrund.

Läraren skall

- ☉ bidra med underlag för varje elevs val av fortsatt utbildning och
- ☉ medverka till att utveckla kontakter med mottagande skolor samt med organisationer, företag och andra som kan bidra till att berika skolans verksamhet och förankra den i det omgivande samhället.

Studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, skall

- ☉ informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och därvid särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionshinder samt
- ☉ vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Man kan även se det utifrån ett jämställdhetsperspektiv eftersom många av de yrken som visas upp på Yrkes-SM behöver arbeta för att få en jämnare könsfördelning hos sin framtida arbetskraft. I Läroplanen beskrivs det som att skolan har ett ansvar att "aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Det sätt på vilket flickor och pojkar bemöts och bedöms i skolan, och de krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan har ett ansvar för att motverka traditionella könsmonster. Den skall därför ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet."

Aktörerna bakom Yrkes-SM och detta pedagogiska material

Youth Skills Sweden

Organisationen bakom Yrkes-SM är Youth Skills Sweden. Deras arbete syftar till att höja statusen, intresset och kvalitén för svensk yrkesutbildning. Bakom Youth Skills Sweden står ett trepartssamarbete mellan Svenskt Näringsliv, LO och Staten genom Utbildningsdepartementet,

Skolverket och Internationella Programkontoret. Youth Skills Sweden arrangerar vartannat år (jämnat år) svenska mästerskapen i yrkesskicklighet, Yrkes-SM som uttagningstävling till Yrkeslandslaget som tävlar i Yrkes-VM (WorldSkills Competition) och EuroSkills. Genom Yrkes-SM och deltagande i Yrkes-VM och EuroSkills inspireras och motiveras ungdomar till att sträva efter att nå yrkesskicklighet i världsklass.

GR, GR Utbildning och GRUL

Detta pedagogiska material är framtaget av GRUL (GR Upplevelsebaserade lärande), på uppdrag av Youth Skills Sweden. GR är en förkortning för Göteborgsregionens kommunalförbund och består av 13 kommuner. GR:s utbildningsavdelning, GR Utbildning, är en serviceorganisation med skolutveckling som specialitet. Verksamheten omfattar en rad olika områden såsom gymnasieintagning, utbildningssamverkan, läromedel, pedagogiskt centrum och skola-arbetslivskontakter. GRUL är en del av GR Utbildning och syftar till att utveckla, utbilda och genomföra verksamhet med den upplevelsebaserade pedagogiken som verktyg och förhållningssätt. GRUL utvecklar årligen ett stort antal spel och metoder för användning i skolan, utbildar pedagoger i upplevelsebaserat lärande samt möter flera tusen elever i direkta elevinsatser.

Vilka yrken finns att se på Yrkes-SM?

Yrken från A till Y inom teknik, design, bygg, hantverk, handel, industri och service:

Arbetsledare, Billackerare, Bilmekaniker, Bilskadereparatör, CNC-fräsning, CNC-svarvning, Elinstallation, Florist, Frisör, Hamnkranförare, Industrielektriker, Isoleringssmontör, IT Data/Nätverks - tekniker, Kyltekniker, Lastbilmekaniker, Mekatronik, Murare, Målare, Omvårdnad, Personbilttekniker, Plattsättare, Plåtslagare, Svetsning, Telekommunikation, Träarbete, Trädgårdsanläggare, Ventilationsplåtslagare, VVS-montör, Webbdesign och Yrkesföreläsare.

Författare:

Kristin Rådesjö, Alexander Hallberg och Fredrik Axelzon

Kontakt:

Yrkes SM: Anneli Palm anneli.palm@programkontoret.se, 08-453 72 36
GR: Wictoria Kovats wictoria.kovats@grkom.se, 0702-881 198

YRKES-SM

tur och retur

Det är resan som gör mödan värd

Karin Boye

Denna lärarhandledning ger möjlighet att på ett strukturerat sätt låta klassen arbeta med Yrkes-SM. Genom att eleverna får förbereda sig inför besöket får de en mer omfattande och intressant upplevelse av Yrkes-SM. Det är efter besöket viktigt att följa upp och jobba med de reflektioner eleverna bär med sig efter sin dag på Svenska mässan. Helt enkelt, en resa tur och retur till Yrkes-SM.

Innehållet i denna lärarhandledning syftar till att väcka tankar och funderingar hos eleverna kring gymnasieval och framtiden. Konkreta metoder ger möjlighet att jobba exempelvis med värderingar och attityder kring olika yrken och elevernas syn på sin framtid. Spel och övningar varvas med olika uppgifter och skapar sammantaget ett lustfyllt och engagerande lärande. Tanken är att lärare ska kunna välja fritt bland de övningar och uppgifter som presenteras för att bygga en lektionsplanering som passar den egna klassen.

Processen bygger på följande moment

Förberedelsen låter eleverna jobba med att öppna upp, inspireras och kalibrera sina tankar kring framtid, värderingar och attityder kring olika yrken och stundande gymnasieval. Denna del sätter också Yrkes-SM i sitt sammanhang och ger en målbild vad eleverna kan förvänta sig av besöket. Metoder som används i denna del ger olika övningar och ingångar att arbeta med detta avsnitt.

Besöket på själva Yrkes-SM ger eleverna en palett av upplevelser och erfarenheter. Denna del ger eleverna konkreta mål och uppgifter att utföra under besöket och på så sätt skapa en struktur och stöd för att på bästa sätt få ut så mycket som möjligt av sitt besök.

Efterarbetet efter besöket är en mycket viktig del i processen. Här ger handledningen stöd att fånga upp de tankar och som eleverna har med sig tillbaka ifrån besöket på Yrkes-SM. Detta sker dels genom att eleverna får reflektera över Yrkes-SM och de funderingar som väckts. Det innebär även att på olika sätt arbeta vidare med frågeställningar som rör framtid och studie- och yrkesval.

Förberedelse

Dessa övningar kan med fördel genomföras innan Yrkes-SM för att förbereda eleverna inför sitt besök och få dem att komma igång med funderingar kring stundande gymnasieval och framtiden. Du kan själv välja vilken eller vilka du vill använda dig av.

Ett förslag är också att visa trailern om Yrkes-SM som du hittar på <http://www.yss.se>

ÖVNING 1 – OORDNING I KLASSEN

Tid: 15–30 minuter

Denna övning får eleverna att personligen ta ställning. Målet är att använda övningen som ett underlag för diskussion kring gymnasieval.

Förberedelse:

Ställ alla stolar i en ring så att alla ser varandra.

Genomförande:

Du ställer ett antal påståenden. Om en elev tycker att påståenden stämmer överens med vad de själva tycker så reser de sig upp och byter plats med någon annan som också håller med om påståendet. Finns det inte någon att byta med behåller eleven sin plats. Efter varje påstående låter du några elever dela med sig av sina tankar kring frågan. När du har ställt totalt frågor går du sedan över till efterdiskussionen.

Efterdiskussionen

Exempel på frågor som du kan ta upp i klassen:

- ☑ Vad tyckte ni om övningen?
- ☑ Var det svårt eller lätt att bestämma sig?
- ☑ Vad handlade övningen om?
- ☑ Har ni börjat fundera kring gymnasievalet?
- ☑ Känns det kul eller rent av stressigt att välja till gymnasiet?
- ☑ Är det svårt att välja gymnasieprogram?
- ☑ Vad är viktigt att tänka på när ni väljer gymnasieprogram?

Jag kollade på TV igår (uppvärmningsfråga)

Jag gillar pizza bättre än kebab och hamburgare (uppvärmningsfråga)

Jag tycker att många av mina kompisar pratar om gymnasievalet.

Jag tror att de flesta vet vad de vill gå på gymnasiet.

Jag tycker det är viktigt att välja samma gymnasieprogram som mina kompisar.

Jag tycker det är viktigt att välja ett gymnasieprogram som roligt.

Jag tycker det är viktigt att välja ett gymnasieprogram som ger jobb.

Jag tycker det är viktigt att välja ett gymnasieprogram som ger goda möjligheter att studera vidare.

Jag tycker att det är viktigt att föräldrar är med och bestämmer vilket gymnasieprogram deras barn ska gå.

Jag tycker att vissa gymnasieskolor är bättre än andra.

Jag tycker att det är lätt att hitta information om olika gymnasieprogram.

Jag vet vilket gymnasieprogram som jag ska välja.

Jag känner till Yrkes-SM.

ÖVNING 2 – TANKEKARTOR

Tid: 20–30 minuter

I denna övning så kommer deltagarna att göra tankekartor tillsammans för att se hur långt ut de olika yrkena kan förgrena sig.

Förberedelse:

Varje grupp behöver minst ett papper i A4-storlek och en penna.

Genomförande:

Dela upp deltagarna i grupper och se till att varje grupp har papper och en penna.

Börja med att måla upp en ring på tavlan med ett yrke eller en yrkeskategori i. Måla sedan tre mindre ringar, skriv i relaterade yrken eller inriktningar och dra streck till den stora ringen i mitten. Berätta sedan att grupperna ska göra egna tankekartor och se till att inga grupper väljer samma yrke. Ge eleverna 5 minuter att göra tankekartor och berätta sedan att de ska rotera ett steg åt höger och lämna kvar sin tankekarta så att nästa grupp kan fortsätta på den. Ge dem 5 minuter att slutföra sina tankekartor och gå sedan in i efterdiskussionen.

Ett alternativ är att endast göra en tankekarta tillsammans på tavla i helklass.

Efterdiskussionen

Exempel på frågor som du kan ta upp i klassen:

- ☑ Vad tyckte ni om övningen?
- ☑ Titta på tankekartorna tillsammans. Kan ni se något mönster?
- ☑ Vilken tankekarta blev störst? Vad beror det på?
- ☑ Var det några yrken som förekom på flera olika tankekartor?
- ☑ Vad tror ni att man behöver för utbildning för att få yrket i de stora ringarna?
- ☑ Varför valde ni den yrkeskategorin?

ÖVNING 3 – YRKESFILMER

Deltagare: Denna övning lämpar sig bäst att genomföra individuellt **Tid: 30–60 minuter**

I denna övning så ska deltagarna se på filmer om de yrken som förekommer på Yrkes-SM. Filmerna ger möjlighet att lära sig mer om dessa yrken.

Förberedelse:

Då filmerna uteslutande finns på Internet så behöver eleverna en dator med internetuppkoppling.

Genomförande:

Låt eleverna gå in på www.Yrkes-SM.se eller www.yrmis.se och berätta för dem att de ska titta på minst 3 yrkesfilmer som representerar ett yrke som de tycker verkar intressant. Låt dem titta och svara på följande saker:

- ☑ Var yrket som du trodde?
- ☑ Ändrade du uppfattning om något av yrkena? Varför?
- ☑ Vilken utbildning behövs?
- ☑ Lärde du dig något nytt?
- ☑ Vad är de tre största fördelarna med det yrket?

Efterdiskussionen

Återsamla alla deltagare efter att de sett filmerna och skrivit ner svar på alla frågor. Börja med att gå ett varv och låt deltagarna berätta de tre största fördelarna med yrket utan att avslöja vilket yrke det är. Låt de övriga deltagarna försöka gissa yrket och låt sedan deltagaren presentera sina svar.

Exempel på frågor man kan ta upp i klassen:

- ☑ Vad tyckte ni om filmerna?
- ☑ Hur var det att besvara frågorna?
- ☑ Var det några som valde samma yrke?
- ☑ Vad är tankarna kring dessa yrken?
- ☑ Räcker det med att gå en gymnasieutbildning eller behövs det vidareutbildning efteråt för att för att kunna jobba med yrkena i filmerna?
- ☑ Är dessa framtidsyrken?
- ☑ Skulle ni kunna tänka er att arbeta med dessa yrken?

Ett alternativ är att använda en projektor och se filmerna i helklass och att de gruppvis besvarar frågorna som finns med under genomförande. I denna version inkluderas inte gissningsmomentet. Det går även att minska eller öka antalet filmer eleverna ska titta på, beroende på hur mycket tid man har.

ÖVNING 4 – YRKESVÄRDERINGSÖVNING

Tid: 25–50 minuter

I denna övning så kommer eleverna att sortera olika ord kopplade till yrkeskategorier och värdera vad som är viktigt för det yrket. Det kommer också utmana eleverna kring sina värderingar om olika yrken samt få upp ögonen för yrken som deltar på Yrkes-SM.

Förberedelse:

Du behöver klippa upp de olika egenskapskortet.

Genomförande:

Dela upp deltagarna i grupper och se till att varje grupp har en uppsättning med varje egenskap i. Låt dem sedan välja ut en yrkeskategori som finns med på Yrkes-SM (se faktaruta) och berätta att de ska välja ut de 5 viktigaste egenskaperna man borde ha för att arbeta inom det yrket. Ge dem 5-10 minuter till detta. Berätta sedan att de ska ta bort ytterligare två och rangordna inbördes så att de får de 3 viktigaste egenskaperna. Presentera och diskutera med resten av klassen.

Efterdiskussionen

Exempel på frågor som du kan ta upp i klassen:

- ☑ Vad tyckte ni om övningen?

- ☑ Var det svårt eller lätt att välja ord?
- ☑ Hur gjorde ni för att enas om vilka ord som skulle väljas?
- ☑ Tror ni att personer som arbetar med dessa yrken skulle välja samma ord?
- ☑ Vad känner ni till om dessa yrken?
- ☑ Vilken utbildning krävs?
- ☑ Hur tror ni en typisk arbetsdag ser ut för dessa olika yrken? Välj ut något som exempel.
- ☑ Skulle ni kunna tänka er att arbeta med dessa yrken? Varför/Varför inte?

ALLVARLIG	GLAD	MOTIVERAD	SMART
ANSVARSFULL	HÅRD	MÅLINRIKTAD	SNABB
BESTÄMD	HÄNDIG	ORÄDD	SJÄLVSTÄNDIG
DISCIPLINERAD	INSIKTSFULL	OTÅLIG	SJÄLVSÄKER
DISKRET	KARISMATISK	PRAKTISK	STARK
EFFEKTIV	KOMPETENT	PROFFSIG	TÅLMODIG
ENTUSIASTISK	KREATIV	PUNKTLIG	UTBILDAD
ENVIS	LOJAL	PÅLITLIG	UTHÅLLIG
ERFAREN	LUGN	RESULTATINRIKTAD	UTÅTRIKTAD
EXPERT	MEDMÄNSKLIG	ROLIG	VAKSAM
FÖRSIKTIG	MODIG	SAMARBETSVILLIG	VÄLTRÄNAD

Besök

Yrkes-SM bjuder på en dag fylld med spännande upplevelser, möten och tävlingar. Genom att ge eleverna några uppgifter att jobba med under dagen skapas förutsättningar för att de på bra sätt ska kunna använda tiden effektivt och se till att få ut så mycket som möjligt av sitt besök.

ÖVNING 5 – URSÄKTA, FÅR JAG STÄLLA EN FRÅGA?

Tid: Under Yrkes-SM

Tanken med övningen är att eleverna ska intervjua ett antal personer på Yrkes-SM. Eleverna delar in sig i grupper och ska intervjua 3 personer. Målet är att lära sig om yrken som verkar intressanta.

Förberedelse:

Deltagarna behöver förbereda sina intervjufrågor innan de kommer till Yrkes-SM. Du behöver också dela in deltagarna i grupper och låta dem välja yrken att intervjua (en komplett förteckning över yrken som deltar på mässan finns på www.Yrkes-SM.se). Om de inte har haft möjlighet att förbereda frågorna kan de använda sig av dessa frågor.

- ☉ Vilken gymnasielinje gick du?
- ☉ Vad är det bästa/sämsta med ditt yrke?
- ☉ Vad gör du en typisk arbetsdag?
- ☉ Varför tycker du att jag ska jobba med ditt yrke i framtiden?

Ett tips är att ha skrivit ut frågorna och dela ut dem på plats.

Genomförande:

Varje grupp får 3 yrken, ska hitta en person som arbetar med respektive yrke samt intervjua personerna. Efter Yrkes-SM så samlas deltagarna och sammanställer sina resultat.

Efterdiskussionen

Exempel på frågor som man kan ta upp i klassen:

- ☉ Vad tyckte ni om uppgiften?
- ☉ Vad var svårt? Vad var lätt?
- ☉ Hur gick ni tillväga?
- ☉ Vem av de som ni intervjuade var mest intressant? Varför?
- ☉ Blev ni mer/mindre intresserade av något yrke efter att ni intervjuat det? Varför?
- ☉ Vad hade de intervjuade gått på gymnasiet?
- ☉ Hur många av de som intervjuades hade vidareutbildat sig efter gymnasiet?
- ☉ Vad lärde ni er som ni inte visste sedan tidigare?
- ☉ Skulle ni kunna tänka er att jobba med något yrke som fanns representerat på Yrkes-SM?

ÖVNING 6 – YRKESSKÅDAR-SM

Tid: 50 minuter

Tanken med övningen är att deltagarna ska få en chans att utforska hela Yrkes-SM genom att få direktkontakt med människor som arbetar inom olika yrken.

Förberedelse

Varje deltagare behöver ett papper och en penna.

Genomförande

På Yrkes-SM berättar du för eleverna att de ska genomföra en tävling. Under 30 minuter ska eleverna springa runt och försöka att hitta så många olika yrken som möjligt. För varje yrke de hittar får de 1 poäng och för varje unikt yrke som ingen annan grupp lyckas hitta så får de 3 poäng. För att få ett poäng så behöver man skriva vilket yrke det är, personen som arbetar med dets namn och vart man hittade det. Efter 30 minuter ska deltagarna återsamlas och redovisa sina resultat eller bli diskvalificerade.

Efterdiskussion

Exempel på frågor som man kan ta upp i klassen när man kommit hem:

- ☉ Vad tyckte ni om övningen?
- ☉ Var det svårt eller lätt?
- ☉ Vilka yrken hittades mest?
- ☉ Hur många unika yrken hittades?
- ☉ Var det någon som hittade ett yrke de aldrig hört talas om innan? Vilket?
- ☉ Hur såg fördelningen mellan kvinnor och män ut? Vad kan det bero på?

Efterarbete

När eleverna kommer tillbaka ifrån sin dag på Yrkes-SM är det en god idé att du som pedagog fångar upp deras upplevelse och att ni gemensamt jobbar kring de uppgifter de har haft på Yrkes-SM. Därefter är det bra att ta ytterligare några steg kring elevernas funderingar kring studieval och vad de vill göra i framtiden.

ÖVNING 7 – TANKAR OM YRKES-SM

Ge eleverna möjlighet att stanna upp och reflektera kring besöket på Yrkes-SM. Förslag på frågor är:

- ☉ Vad tycker ni om besöket på Yrkes-SM?
- ☉ Vad gjorde ni under dagen?
- ☉ Vilka pratade ni med?
- ☉ Var det som ni hade tänkt er?
- ☉ Vad var roligast/tråkigast?
- ☉ Lärde ni er något nytt?
- ☉ Vilka yrken verkade intressanta/tråkiga?
- ☉ Skulle ni kunna tänka er att jobba med något av yrkena i framtiden?
- ☉ Väckte besöket tankar kring gymnasievalet?

ÖVNING 8 – DISKUTERA ÖVNINGARNA SOM GJORDES PÅ YRKES-SM

Eleverna genomförde under besöket kanske några av övningarna *Ursäkta, får jag ställa en fråga?* eller *Yrkesskådar-SM* som finns med i handledningen. Se till att diskutera dessa. Förslag på frågor finns beskrivna under respektive övning under avsnittet Besök.

ÖVNING 9 – VILKET YRKE PASSAR MIG?

Tid: 20–40 minuter

Målet är att eleverna ska få tänka till kring sig själv och andra gällande vad man är bra på och vad man skulle vilja arbeta med.

Förberedelse:

Skriv ner alla elevernas namn på lappar och ha en behållare som du kan lägga lapparna i.

Genomförande:

I denna övning så ska eleverna beskriva varandra. För att detta ska bli så ärligt som möjligt så lottar man fram vem man ska beskriva. Man ska inte berätta vem det är man har fått. När eleven blivit tilldelad en person så ska man besvara följande frågor och skriva ner dem på en lapp. Det är även viktigt att skriva ned vem det är man beskriver och sitt eget namn så man vet vem som har skrivit lappen.

1. Vad är ditt namn?
2. Vem beskriver du?
3. Beskriv några saker som du tycker att personen är bra på.
4. Vilka yrken tror du att personen skulle passa för och trivas med?

Ge eleverna 5 minuter att genomföra detta på. Samla

sedan in alla lappar. Efter det så kan du berätta att de ska genomföra samma sak, fast nu med sig själva. De ska alltså försöka att använda sina egna åsikter. Ge deltagarna 5 minuter att göra detta. Slutligen delar du ut de första lapparna till varje person så att de kan jämföra sina egna tankar och åsikter med hur den andra ser på eleven.

Efterdiskussion

- ☉ Vill någon presentera hur de beskrevs?
- ☉ Var det svårt eller lätt att göra övningen?
- ☉ Var det svårare eller lättare att beskriva sig själv än någon annan?
- ☉ Tycker du att den andras lapp stämde överens med din egen lapp? Varför?
- ☉ Vad tänker du kring yrkena som du själv och den andra valde?
- ☉ Vad är det viktiga att tänka på när man väljer vad man vill jobba med?
- ☉ Tror du att du kommer att ha samma jobb hela ditt liv?

ÖVNING 10 – SJÄLVPORTRÄTT I FRAMTIDEN

Tid: 40–60 minuter

Denna övning hjälper deltagarna att skapa ett visuellt CV och en kreativ bild av sig själva. Det blir en omväxlande övning där eleverna tänker och skriver i olika omgångar.

Förberedelse:

Deltagarna behöver papper och penna.

Genomförande:

Säg till deltagarna att de nu ska börja skriva listor. Du instruerar, de skriver sin personliga lista. Låt de göra en lista i taget och ge dem runt 3-5 minuter att göra varje lista.

1. Det här är jag bra på. Förklara att alla ska lista tre saker de är bra på.
2. Det här gillar jag. Alla listar tre saker de gillar.
3. De här jobben vill jag ha just nu. Alla listar tre yrken de kan tänka sig att arbeta inom.
4. Det här vill jag att min framtid ska innehålla: Alla listar tre saker som de tycker är viktigt med deras framtid, t.ex. hus, jobb, många vänner m.m.

Eleverna ska nu skapa bilden av sig själva. Utgå ifrån:

Att de ska göra en stor streckgubbe som symboliserar eleven i framtiden

I övre vänstra hörnet: Det jag är bra på

I övre högra hörnet: Det jag gillar

I nedre vänstra hörnet: Det jag vill arbeta med

I nedre högra hörnet: Det här vill jag att min framtid ska innehålla

Ge deltagarna minst 10 minuter för detta och låt dem fylla papperet till bristningsgränsen.

Efterdiskussion

När tiden är ute och alla har gjort sina porträtt så samlar du deltagarna i mitten och delar in dem i smågrupper. I grupperna ska de sedan presentera självporträtten och vad de står för. Därefter återsamlas alla i en helgrupp för den slutliga efterdiskussionen.

Förslag på frågor:

- ☉ Vad tycker ni om övningen?
- ☉ Var det svårt eller lätt?
- ☉ Varför gjorde vi det här?
- ☉ Funderar ni kring framtiden?
- ☉ Tänker ni på vad ni vill läsa på gymnasiet?
- ☉ Är det viktigt att välja rätt gymnasielinje?
- ☉ Tror ni att många jobbar med det som de pluggade till?
- ☉ Vad är viktigt att tänka på när man väljer utbildning eller jobb?
- ☉ Vad skulle ni vilja arbeta med?

Vill du veta mer – Länktips

Vill du eller dina elever ha mer information kring Yrkes-SM, gymnasieval eller inspiration kring olika framtida yrkesval finns här ett antal länkar där det går att hitta mer information:

Yrkes-SM

www.yss.se

Finns mer utförlig information om Yrkes-SM

GRUL

www.grul.se

Här hittar du mer information om GRUL, spel och upplevelsebaserat lärande

Gymnasieguiden

www.gymnasieguiden.se

Tidningen Gymnasieguidens webbsida som skall fungera som ett extra hjälpmedel för att hitta en speciell skola eller utbildning.

Jobbkoll

www.jobbkoll.se

TCO's sida som hjälper dig att välja yrke. Bra test och mycket bra information om sommarjobb och praktikplatser

FokusFramtid

www.fokusframtid.se

Teknikföretagens satsning på att teknikbaserade yrken. Mycket bra info för den som är intresserade av natur-, teknik- eller elinriktade gymnasieprogram.

Gymnasieval

www.gymnasieval.nu

Göteborgs stads sida med information och bra länkar till många gymnasieskolor samt viktig information om hur gymnasievalet går till i Göteborgsregionen.

www.indranet.se

Gymnasieintagningen i Göteborgsregionen informerar om alla skolor och utbildningar i Göteborgsregionen. Här finns även statistik, svar på vanliga frågor och många bra länkar.

Young Role Models In School

www.yrmis.se

Y.R.M.I.S. samarbetar med Youth Skills Sweden och har bland annat ett stort filmarkiv med unga yrkesutövare.

Framtidsvalet

www.dittval.nu

Framtidsvalet innehåller företags- och branschpresentationer. Här presenteras verksamhet, yrkesgrupper och utbildningskrav. Framtidsvalet innehåller även presentationer av de olika gymnasieprogrammen och allmän information om arbetsmarknaden. I materialet finns arbetsuppgifter som lärare och studievägledare kan använda på lektionstid. Framtidsvalet ges ut i två versioner: en till grundskolans senare del och en till gymnasieskolan.

Gymnasiekvalitet

www.gymnasiekvalitet.se

En mer avancerad sida där man kan jämföra olika gymnasieprogram med varandra på olika skolor. Perfekt för den som har ett djupare intresse av situationen på arbetsmarknaden.

Den Breda Linjen

www.denbredalinjen.se

Teknikdelegationens sida om NV-programmet och dess bredd, fokuserar på de olika yrken som NV kan leda till.

Utbildningsinfo

www.utbildningsinfo.se

Utbildningsinfo innehåller mängder av material, verktyg och länkar som kan hjälpa dig i ditt arbete med gymnasievalet. Både för elever, lärare och SYV.

Gymnasium.se

www.gymnasium.se

Gymnasium.se är till för dig som söker efter ett gymnasieprogram som passar just dig. Genom vår användarvänliga söktjänst kan du söka bland alla Sveriges gymnasieskolor på ett överskådligt sätt. Du kan söka på följande parametrar: skola, ort, program, inriktning, fritext och du hittar all nödvändig kontaktinfo tillhörande varje skola.

SACO

www.saco.se/valjagymnasieprogram

Sacos sida för att hjälpa elever att välja gymnasieprogram. Innehåller mycket fakta om enskilda yrken.

